

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник управління Служби
Оксана ПАПІЧУК
«02» березня 2023 року

**Висновки
за результатами здійснення
управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області
аналізу діяльності відділу освіти, культури, молоді і спорту
Хотинської міської об'єднаної територіальної громади
в частині формування мережі, що забезпечує якісну та доступну
освіту**

I. Предмет аналізу

Діяльність відділу освіти, культури, молоді і спорту Хотинської міської об'єднаної територіальної громади з питань забезпечення якості освіти на території Хотинської міської об'єднаної територіальної громади, реалізації визначених законом прав та обов'язків засновника закладів освіти в частині формування мережі, що забезпечує якісну та доступну освіту

II. Період, за який здійснювався

3 01 січня 2020 року по 31 грудня 2022 року

III. Підстави для здійснення

Аналіз здійснювався відповідно до підпункту 7 Положення про управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області, затвердженого наказом Державної служби якості освіти України, від 09 липня 2019 р. №01-11/32 (у редакції наказу Державної служби якості освіти України від 14 лютого 2022 р. №01-10/22), Порядку здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 №1313 (zareestrovaniy u Ministerstvi yustitsii Ukraini 27 sichnya 2022 roku za №97/37433), на виконання плану роботи управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області на 2023 рік та наказу управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області від 02 лютого 2023 р. №08.

IV. Строк роботи комісії

З 14 лютого 2023 року по 17 лютого 2023 року

V. Прізвище, ім'я, по батькові керівника місцевого органу управління освітою

МИКИТЮК Мирослав Володимирович

VI. Склад комісії або посадові особи, відповідальні за здійснення аналізу:

УНГУРЯН Мар'яна Октавіанівна – начальник відділу моніторингу, позапланового контролю закладів освіти та роботи з експертами управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області;

БІЛОУС Надія Василівна – начальник відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування та організаційно-інформаційного забезпечення; управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області;

ФЕШТРИГА Христина Мірчівна – головний спеціаліст відділу моніторингу, позапланового контролю закладів освіти та роботи з експертами управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області;

VII. Особи, присутні під час здійснення аналізу:

САЧЕНКО Людмила Миколаївна – в.о. начальника, головний спеціаліст відділу освіти, культури, молоді та спорту.

ПАВЛИК Валентина Леонідівна – спеціаліст відділу освіти, культури, молоді та спорту.

VIII. Під час аналізу відвідано заклади освіти:

Не відвідано.

IX. Процес здійснення аналізу фіксувався:

Не фіксувався.

X. Висновки**1. Загальні відомості**

Хотинська міська територіальна громада (далі Хотинська ТГ) розташована у північно-східній частині Чернівецької області, у Дністровському районі, на правому березі Дністра. Її створено у два етапи: у 2018 році об'єднання районного центру Хотин і 3-х сіл (с.Анадоли, с.Ворничани, с.Данківці) й у 2020 році приєднання ще 7-ми сіл (с.Атаки, с.Білівці, с.Каплівка, с.Круглик, с.Крутенки, с.Пашківці, с.Ярівка).

Територія Хотинської ТГ простягається з півночі на південь та складає майже 182,15 км². Від адміністративного центру громади окремі села

розташовані на відстані від 5 км (с.Атаки, с.Анадоли) до 24 км (с.Білівці). Від адміністративного центру громади до районного центру – 40 км, до обласного – 70 км.

Чисельність населення – майже 18,5 тис. осіб, з яких 54% проживають у місті (понад 10 тис.). Найменші села – Ворничани й Атаки, кількість мешканців у кожному з них складає близько 500 осіб. Найчисельніші – с.Каплівка й с.Круглик – налічують понад 1000 мешканців кожне. У громаді спостерігається негативна демографічна тенденція: старіння населення (37% складає частка осіб віком 51+) та еміграція мешканців (із громади здебільшого виїжджає молодь і сім'ї з дітьми).

Питаннями освіти в Хотинській міській громаді опікується відділ освіти, культури, молоді та спорту, який очолює Микитюк Мирослав Володимирович (розпорядження від 20.12.2021 р. №587-ос). Структурний підрозділ функціонує на підставі Положення про відділ освіти, культури, молоді та спорту (рішення сесії від 24 лютого 2022 р. №362/20/22). Працівники відділу здійснюють свою діяльність згідно з посадовими обов'язками, які варто переглянути, оскільки їхні функції дублюються, що може негативно вплинути на якість і вчасність їх виконання.

2. Стратегія розвитку

Із метою соціального та економічного розвитку громада розробила Стратегію сталого розвитку Хотинської територіальної громади на 2021 – 2027 роки; документ затверджено рішенням шістнадцятої сесії Хотинської міської ради VIII-го скликання від 25 листопада 2021 року №272/16/21. Стратегія окреслює першочергові цілі розвитку громади, зокрема підвищення якості надання освітніх послуг через створення спроможної мережі закладів освіти. Водночас документ не дає можливості чітко зрозуміти наміри засновника, оскільки не містить конкретні заходів та термінів їх виконання. Відомості про розгляд Стратегії розвитку та затвердження плану заходів на її реалізацію на сесії Хотинської міської ради відсутні, хоча документ передбачає процедуру звітування, перегляду та його актуалізації. Зокрема, зазначено, що звітування щодо реалізації Стратегії (для потреб моніторингу та оцінювання) здійснюється щороку на підставі аналізу показників, зазначених у документі. З огляду на необхідність обов'язкового оновлення Стратегії, доповнення її новим Планом завдань до 2027 року (це зазначено в самому документі), варто розглянути це питання на сесії Хотинської міської ради та внести зміни в Стратегію сталого розвитку Хотинської територіальної громади на 2021 – 2027 роки.

Мережа закладів освіти Хотинської ТГ станом на грудень 2022 року представлена 5-ма закладами дошкільної освіти (2 – у місті Хотин, по одному в селах Ворничани, Каплівка і Крутеньки); 6-ма навчально-виховними комплексами (НВК у селах Анадоли, Данківці, Білівці, Пашківці, Ярівка, Круглик); 5-ма закладами загальної середньої освіти (у селах Каплівка та

Крутеньки; 3 – у Хотині, зокрема 2 опорних заклади та 1 філія) та 4-ма закладами позашкільної освіти. Також функціонує інклюзивно-ресурсний центр та центр професійного розвитку педагогічних працівників.

У громаді створено 2 опорні заклади: Хотинський опорний заклад загальної середньої освіти Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (скорочено – Хотинський ОЗЗСО), який має філію «Хотинська початкова школа» (рішення 54 сесії VII-го скликання Хотинської міської ради від 14 лютого 2020 року №542/54/20), та Хотинський ліцей №5 - опорний заклад загальної середньої освіти Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Хотинський ліцей №5) (рішення XXI сесії VIII-го скликання Хотинської міської ради від 28 липня 2022 року №399/21/22). До обох закладів здійснюється підвезення учнів із навближених сіл.

Упродовж останніх трьох років на території громади ліквідовано один заклад – Хотинський заклад загальної середньої освіти №2 Хотинської міської ради (рішення XX сесії VIII-го скликання Хотинської міської ради від 24 лютого 2022 року №361/20/22), - який був переданий із спільної власної територіальної громади сіл, селищ, міст Чернівецької області в комунальну власність Хотинської міської об'єднаної територіальної громади (рішення XXXVIII сесії VII-го скликання Чернівецької обласної ради від 06 серпня 2020 року №68-38/20). Під час ліквідації зазначеного закладу було вжито необхідних заходів, зокрема попереджено працівників про прийняте рішення та про їхнє звільнення. Заходи здійснювалися із дотриманням соціально-правових гарантій, у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством України. На виконання частини другої статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» здобувачам освіти ліквідованого закладу забезпечено можливість продовжити здобуття повної загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти в інших закладах, навближених до місця проживання дітей.

3. Мережа закладів дошкільної освіти

Мережа закладів дошкільної освіти впродовж 2020 – 2022 років зазнавала змін: наприкінці 2020 року у своє підпорядкування громада отримала додатково 7 закладів, оскільки до її складу увійшли ще 7 сіл. Станом на грудень 2022 року в громаді функціонують 4 заклади дошкільної освіти та 5 дошкільних підрозділів при навчально-виховних комплексах, зокрема:

1. Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка» Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (скорочено – ЗДО «Веселка» м.Хотин).

2. Заклад дошкільної освіти «Сонечко» Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (ЗДО «Сонечко»).

3. Заклад дошкільної освіти села Каплівка Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (ЗДО с. Каплівка).

4. Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) села Крутеньки Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (ЗДО с. Крутеньки).

5. Заклад дошкільної освіти (ясла-садочок) села Ворничани Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (ЗДО села Ворничани).

6. Анадольський навчально-виховний комплекс загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Анадольський НВК д/п).

7. Біловецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Біловецький НВК (ДНЗ)).

8. Данковецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Данковецький НВК).

9. Пашковецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Пашковецький НВК).

10. Круглицький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Круглицький НВК).

11. Ярівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів – дошкільний навчальний заклад Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області (Ярівський НВК).

Проектна потужність закладів дошкільної освіти – 830 місць. Упродовж звітнього періоду, згідно з наданою інформацією, **фактична наповнюваність** усіх закладів дошкільної освіти не перевищувала їх проектну потужність, хоча в ЗДО «Сонечко» спостерігаємо збільшення кількості вихованців у середньому на 23%, що пов'язано насамперед із тим, що заклад відвідують не лише діти-мешканці м.Хотин, але й наближених до нього сіл. Так, за спроможності 183 дитини заклад у 2020/2021 н.р. приймав 232 вихованці, у 2021/2022 н.р. – 225, поточного навчального року – 215. Тенденцію до зниження кількісних показників фіксуємо й у решті закладах. Зокрема, у ЗДО «Веселка» (потужність - 283) – від 225 у 2020/2021 н.р., 195 – у 2021/2022 н.р., 187 – у поточному; у ЗДО с. Каплівка (потужність – 40) від 34 вихованців минулого року, до 25 – у 2021/2022 н.р., 21 – у 2022/2023 н.р. За спроможності 80 дітей цьогоріч у ЗДО с. Крутеньки здобувають дошкільну освіту 26 дітей, що на 1 вихованця менше, ніж минулого року, на 5 – від позаминулого. На 30% від проектної потужності заповнений ЗДО с. Ворничани: цьогоріч його відвідують 9 вихованців

із можливих 30, хоча минулого року дітей у закладі налічувалося 13, позаминого – 14. (Рис. 1)

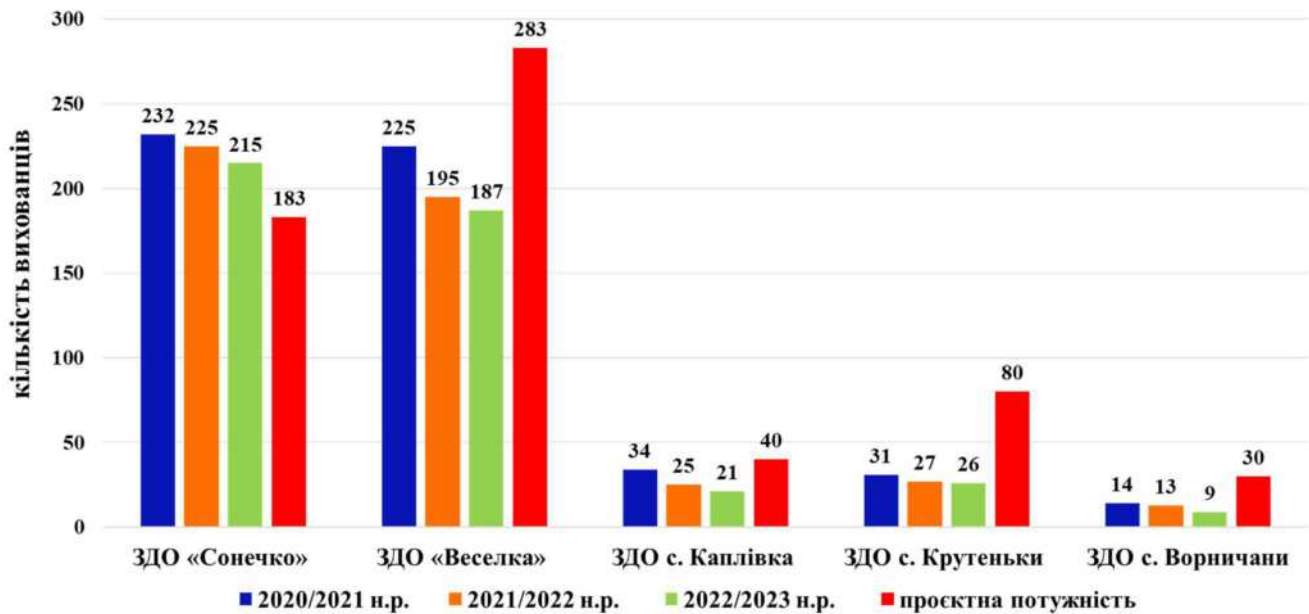

Рис. 1. Показники фактичної наповнюваності ЗДО в порівнянні з проєктною потужністю

Щодо дошкільних підрозділів навчально-виховних комплексів громади, то лише в *Круглицькому НВК* (потужність – 31) фактична наповнюваність майже дорівнює спроможності закладу: позаминого й минулого років спостерігали перевищення кількості вихованців на 11 і 4 відповідно, цього року заклад відвідують 30 дітей. В *Анадольському НВК* (потужність – 34) дошкільний підрозділ заповнений на 74%: цього року тут здобувають освіту 25 вихованців, що на 10 менше, ніж у 2020/2021 н.р., проте на 4 більше, ніж минулого року. *Біловецький НВК* (спроможність - 30) поточного навчального року приймає 24 дитини, що на 2 більше, ніж у 2020/2021 н.р. та на 2 менше, ніж минулого року. Дошкільний підрозділ *Данковецького НВК* (потужність – 39) у 2021/2022 н.р. був заповнений майже наполовину (20 вихованців), що на 35% менше, ніж у 2020/2021 н.р. (31 дитина), на 33% – ніж поточного року (30 дітей). Упродовж звітного періоду дошкільний підрозділ *Пашиковецького НВК* (потужність – 40) був заповнений у середньому на 50%: 23 вихованці – у 2020/2021 н.р., по 20 дітей минулого й поточного років. Щороку на 4 вихованці ставало менше в дошкільному підрозділі *Ярівського НВК* (спроможність – 40): від 30 дітей у 2020/2021 н.р. до 22 – у поточному році. (Рис. 2).

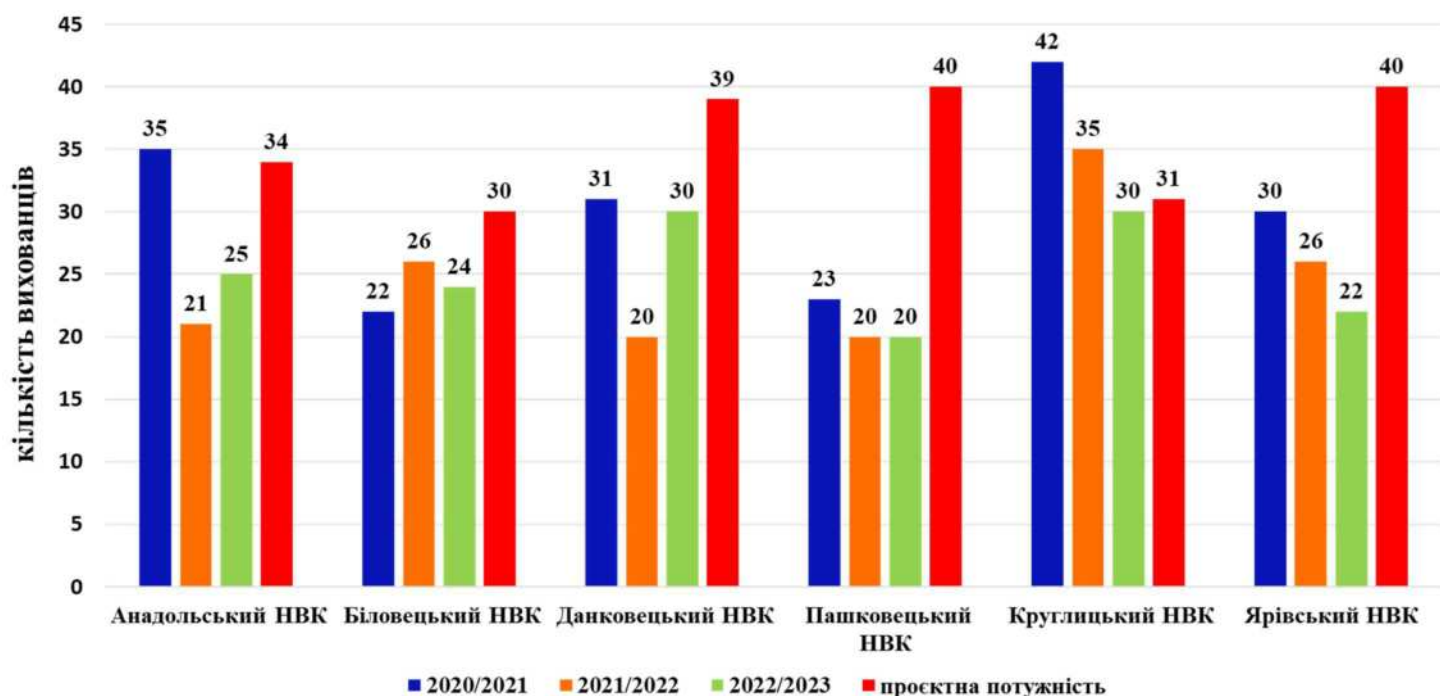

Рис. 2. Показники фактичної наповнюваності дошкільних підрозділів НВК у порівнянні з проектною потужністю

З огляду на зменшення кількості вихованців, загальна **кількість груп** у закладах дошкільної освіти та дошкільних підрозділах навчально-виховних комплексів упродовж звітної періоду поступово зменшувалася: від 36 у 2020/2021 н.р., до 28 – минулого року, 27 – поточного. Варто зазначити, що в ЗДО с.Ворничани, згідно з наданою інформацією, упродовж трьох останніх років функціонувала 1 група з **меншою від нормативів наповнюваністю**: чисельність вихованців не перевищувала 14 осіб. Натомість у ЗДО «Сонечко» кількість груп весь час становила 9, середня наповнюваність міського закладу дошкільної освіти **перевищувала нормативи** і становила 25,8 ос. у 2020/2021 н.р., 25 – у 2021/2022, 23,9 – поточного навчального року. (Таблиця 1).

Таблиця 1

Заклад освіти	2020/2021 н.р.	2021/2022 н.р.	2022/2023 н.р.
ЗДО "Веселка"	12 груп/225 ос.	10 груп/195 ос.	9 груп/187 ос.
ЗДО "Сонечко"	9 груп/232 ос.	9 груп/225 ос.	9 груп /215 ос.
ЗДО с. Каплівка	2 групи /34 ос.	1 група/25 ос.	1 група /21 ос.
ЗДО с. Крутеньки	2 групи /31 ос.	1 група/27 ос.	1 група /26 ос.
ЗДО с. Ворничани	1 група/14 ос.	1 група/13 ос.	1 група /9 ос.
Анадольський НВК	2 групи /35 ос.	1 група/21 ос.	1 група /25 ос.
Біловецький НВК	1 група/22 ос.	1 група/26 ос.	1 група /24 ос.

Данковецький НВК	2 групи /31 ос.	1 група /20 ос.	1 група /30 ос.
Пашковецький НВК	1 група /23 ос.	1 група /20 ос.	1 група /20 ос.
Круглицький НВК	2 групи /42 ос.	1 група /35 ос.	1 група /30 ос.
Ярівський НВК	2 групи /30 ос.	1 група /26 ос.	1 група /22 ос.
Всього	36 груп/719 ос.	28 груп/633 ос.	27 груп/609 ос.

Щодо *охоплення вихованців* дошкільною освітою, то всі діти віком від 5 до 6 років відвідують заклади дошкільної освіти. Натомість відсоток 3-6-річних дітей дещо нижчий. (Таблиця 2).

Таблиця 2

Період	Вік дітей	Кількість дітей	Відсоток
2020/2021 н.р.	5-6 рр.	249	97%
	3-5 рр.	221	83%
2021/2022 н.р.	5-6 рр.	342	98%
	3-5 рр.	464	88%
2022/2023 н.р.	5-6 рр.	184	100%
	3-6 рр.	461	87%

Черга на зарахування дітей до закладів дошкільної освіти відсутня.

Упродовж трьох останніх років мережа закладів дошкільної освіти не зазнавала змін, окрім відкриття за кошти міського бюджету на базі Хотинської ЗОШ І-ІІІ ступенів №1 однієї групи (20 місць) ЗДО «Сонечко». Проаналізувавши наявну мережу закладів дошкільної освіти громади, можемо відзначити зусилля засновника щодо задоволення потреб населення в дошкільній освіті, проте викликає занепокоєння перевищення проектної потужності у ЗДО «Сонечко». Відповідно до рішення Хотинської міської ради про закріплення територій обслуговування закладами дошкільної та загальної середньої освіти Хотинської міської територіальної громади (рішення XX сесії VIII-го скликання від 24 лютого 2022 року №363/20/22) ЗДО «Сонечко» та ЗДО «Веселка», розташовані у м. Хотин, мають однакову територію обслуговування, що, вважаємо, спричиняє перевантаження першого закладу й недоукомплектування другого. Варто переглянути територію обслуговування закладів і закріпити за кожним із них окремі вулиці Хотина, що дасть змогу розвантажити ЗДО «Сонечко» (його потужність перевищено на 32 місця) та заповнити вільні місця в ЗДО «Веселка». Крім того, недоцільним є утримання групи з малою наповнюваністю (9 дітей) ЗДО с.Ворничани. Варто розглянути питання про ліквідацію закладу, а територію обслуговування закріпити за найбільш наближеним закладом дошкільної освіти.

4. Мережа закладів загальної середньої освіти

У громаді станом на грудень 2022 року *мережа закладів загальної середньої освіти* представлена 2-ма опорними закладами, 1 загальноосвітньою школою I-III ступенів, 2-ма загальноосвітніми школами I-II ступенів, 5-ма навчально-виховними комплексами, зокрема:

1. Анадольський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів. Дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Чернівецької області.
2. Біловецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Чернівецької області.
3. Данковецький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів - дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Чернівецької області.
4. Каплівська загальноосвітня школа I-II ступенів Хотинської міської ради Чернівецької області.
5. Круглицький навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I - III ступенів - дошкільний навчальний заклад» Чернівецької області.
6. Крутеньківська загальноосвітня школа I-II ступенів Хотинської міської ради Чернівецької області.
7. Пашковецький НВК «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів-дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Чернівецької області.
8. Хотинський опорний заклад загальної середньої освіти Хотинської міської ради Чернівецької області (у складі – філія).
9. Хотинська загальноосвітня школа I - III ступенів №1 Хотинської міської ради Чернівецької області.
10. Хотинський ліцей №5 – опорний заклад загальної середньої освіти Хотинської міської ради Дністровського району Чернівецької області.
11. Ярівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів - дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради Чернівецької області.

Усі заклади загальної середньої освіти Хотинської територіальної громади (11 закладів - 100%) відповідно до законодавства та своїх установчих документів організовують здобуття освіти в одну зміну переважно за *інституційною формою*. Хоча варто зазначити, що у 2022/2023 навчальному році за денною формою навчається 2122 учні (95%), зокрема з використанням дистанційних технологій – 79 учнів (4%) у 4-ох закладах (*Біловецькому НВК, Крутеньківській ЗОШ I-II ст., Хотинській ЗОШ I-III ст. №1, Хотинському ліцеї №5*).

За *індивідуальною формою* (екстернатною (екстернатом), сімейною (домашньою), педагогічним патронажем) у 2020/2021 та 2022/2023 н.рр. послуги надавали 5 закладів освіти, у 2021/2022 такі послуги забезпечували 6 закладів.

На території громади відповідно до зведеного звіту закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році (станом на 05.09.2020) за індивідуальною формою навчалося 7 учнів (0,43%), включаючи учнів з особливими освітніми потребами. У 2021/2022 навчальному році (станом на 05.09.2022) таких учнів налічувалося 24 (1%) (екстернатна форма навчання – 0 учнів; сімейна (домашня) – 4; педагогічний патронаж – 20). У 2022/2023 навчальному році (станом на 05.09.2022) кількість учнів, які здобувають освіту за індивідуальною формою, зросла до 30 учнів (1,34%) (екстернатна форма навчання – 0 учнів; сімейна (домашня) – 17; педагогічний патронаж – 13).

Збільшення кількості учнів, які здобувають освіту за індивідуальною формою в поточному навчальному році, зумовлене виїздом громадян за межі країни внаслідок воєнної агресії. Відрадно, що засновник, адміністрації та педагогічні колективи закладів освіти забезпечують право цих учнів на здобуття освіти за сімейною (домашньою) формою навчання, проте варто, вважаємо, рекомендувати батькам учнів, які перебувають за кордоном, обирати екстернатну форму здобуття освіти, відповідно до підпункту 3 пункту 1 розділу II Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОНУ від 10.02.2021 р. №160.

Хотинська міська рада впродовж звітнього періоду забезпечує організацію навчання для учнів з особливими освітніми потребами. Так, у 2020/2021 н.р. у 7 (54%) із 13 наявних закладів загальної середньої освіти громади функціонувало 22 інклюзивні класи, у яких навчався 31 учень. Індивідуальне навчання було організовано для 7 здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. У 2021/2022 н.р. у 6 (55%) закладах освіти (*Хотинський ліцей №5, Хотинська ЗОШ I - III ст. №1, Хотинський ОЗЗСО, Данковецький НВК, Анадольський НВК, Каплівська ЗОШ I-II*) загальна кількість учнів з особливими освітніми потребами становила 40 осіб, для яких було відкрито 35 інклюзивних класів. Згідно із зведеним звітом (станом на 05.09.2021 р.), для 7 учнів з особливими освітніми потребами було організовано педагогічний патронаж. Поточного навчального року у 7 (64%) закладах загальної середньої освіти (*Хотинський ліцей №5, Хотинська ЗОШ I - III ст. №1, Хотинський ОЗЗСО, Данковецький НВК, Біловецький НВК, Анадольський НВК, Каплівська ЗОШ I-II ст.*) у 37 інклюзивних класах навчається 45 учнів з особливими освітніми потребами; для 10-ох здобувачів освіти організовано педагогічний патронаж. Майже всіх учнів з особливими освітніми потребами супроводжують асистенти вчителів, проте наразі є вакансії в кількох закладах (*Анадольський НВК – для 2-х учнів, Каплівська ЗОШ I-II ст. – для 1 учня*).

Щодо ресурсних кімнат, то, згідно з наданою інформацією, у *Хотинській ЗОШ І-ІІІ ст. №1, Хотинському ОЗЗСО* вони обладнані повністю, у *Біловецькому НВК* – частково. Решта закладів загальної середньої освіти громади не забезпечена ресурсними кімнатами.

Учням з особливими освітніми потребами заклади надають корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги, проте не вистачає відповідних фахівців. Зокрема, практичних психологів – у *Хотинській ЗОШ І-ІІІ ст. №1, Анадольському НВК, Хотинському ліцеї №5*; логопедів – у *Данковецькому НВК* (із жодною дитиною з особливими освітніми потребами не проводять заняття), частково забезпечено логопедичні заняття в *Анадольському НВК, Хотинській ЗОШ І-ІІІ ст. №1*; реабілітологів – *Хотинському ліцеї №5 та Хотинській ЗОШ І-ІІІ ст. №1* (із жодною дитиною з особливими освітніми потребами не проводять заняття), частково забезпечено заняття з реабілітологом в *Анадольському НВК, Хотинському ОЗЗСО*; дефектологів – у *Данковецькому НВК*, частково забезпечено заняття в *Анадольському НВК*. Варто зауважити, що для учнів з особливими освітніми потребами, для яких організовано педагогічний патронаж, корекційно-розвиткові заняття не проводяться (*Крутеньківська ЗОШ І-ІІ ст., Каплівська ЗОШ І-ІІ ст., Хотинська ЗОШ І-ІІІ ст. №1*).

Упродовж звітнього періоду інклюзивне навчання організовувалося й для вихованців закладів дошкільної освіти. Так, у 2020/2021 н.р. функціонувало 7 інклюзивних груп, загальна кількість вихованців з особливими освітніми потребами в яких становила 11 осіб (*Хотинський ЗДО «Веселка», Хотинський ЗДО «Сонечко», ЗДО с. Ворничани, ЗДО с. Крутеньки*). Минулого навчального року спостерігаємо зменшення кількості закладів дошкільної освіти, у яких організоване інклюзивне навчання, до 3-х, кількості груп – до 6, кількості дітей з особливими освітніми – до 8 осіб. Для всіх вихованців з особливими освітніми потребами організовано проведення корекційно-розвиткових занять.

Щодо ресурсної кімнати, то, згідно з наданою інформацією, у *ЗДО «Веселка»* вона обладнана повністю, у дошкільних підрозділах *Данковецького та Біловецького НВК* – частково. У решті закладів ресурсні кімнати відсутні.

У закладах освіти територіальної громади не перевищено нормативно дозволена кількість дітей з особливими освітніми потребами в одному класі/групі, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15 вересня 2021 р. № 957, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти» від 10 квітня 2019 р. № 530.

Упродовж трьох останніх років спостерігаємо помітне збільшення кількості учнів/вихованців, класів/груп та закладів освіти, що забезпечують потреби населення в інклюзивному навчанні, однак із метою забезпечення закладів загальної середньої освіти практичними психологами, логопедами,

реабілітологами, дефектологами рекомендуємо звернутися до закладів вищої освіти, які готують таких фахівців, а також укласти цивільно-правові угоди з Інклюзивно-ресурсним центром. У разі ухвалення рішення щодо ліквідації деяких закладів загальної середньої освіти, педагогам ліквідованих закладів можна запропонувати аналогічні посади в інших закладах освіти громади.

Спеціальних класів за звітний період у Хотинській територіальній громаді не було.

Щодо **кількості здобувачів освіти**, то у 2020/2021 н.р. в закладах загальної середньої освіти Хотинської громади навчалися 1684 учні (зведений звіт на 05.09.2020 р.). У 2021/2022 н.р. спостерігалось зростання кількості школярів до 2196 осіб (рішення Хотинської міської ради від 13 вересня 2021 року №166-1/09 «Про затвердження мережі закладів освіти Хотинської міської ради на 2021/2022 навчальний рік»). У зв'язку із демографічною ситуацією та внаслідок збройної агресії у 2022/2023 н.р. заклади загальної середньої освіти відвідує 2231 учень (рішення Хотинської міської ради від 04 жовтня 2022 року №348/27 «Про затвердження мережі закладів освіти Хотинської міської ради на 2022/2023 навчальний рік»). Зокрема, у Хотинському **опорному** закладі загальної середньої освіти (зведений звіт на 05.09.2021р.) у 2021/2022 н.р. навчалось 784 школярі, із них 336 – у **філії**. Поточного навчального року в опорних закладах: Хотинському ОЗЗСО, Хотинському ліцеї №5 (зведений звіт на 05.09.2022р.) здобувають освіту 1219 учнів (опорні заклади розташовані в адміністративному центрі), зокрема у філії Хотинського ОЗЗСО - 346. (Рис. 3).

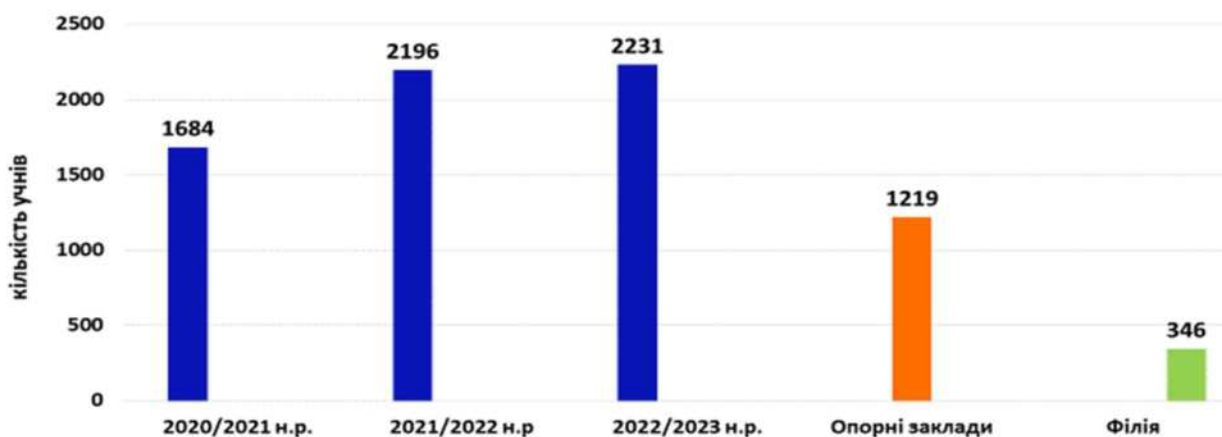

Рис. 3. Кількість здобувачів освіти, які навчаються у ЗЗСО, опорних закладах, філії.

У всіх закладах Хотинської громади впродовж звітнього періоду, згідно із зведеними звітами (на 05.09.2020, 2021, 2022 рр), **фактична наповнюваність** закладів загальної середньої освіти **не перевищувала проєктну потужність**. Так, Біловецький НВК був заповнений на чверть, Круглицький НВК та

Крутенківська ЗОШ I-II ст. – на 40%, Данковецький НВК – на 47%, Анадольський НВК – на 48%, майже наполовину заповнені Ярівський НВК (53%), Каплівська ЗОШ I – II ст. (58%), Пашковецький НВК (51%). (Рис. 4.1.)

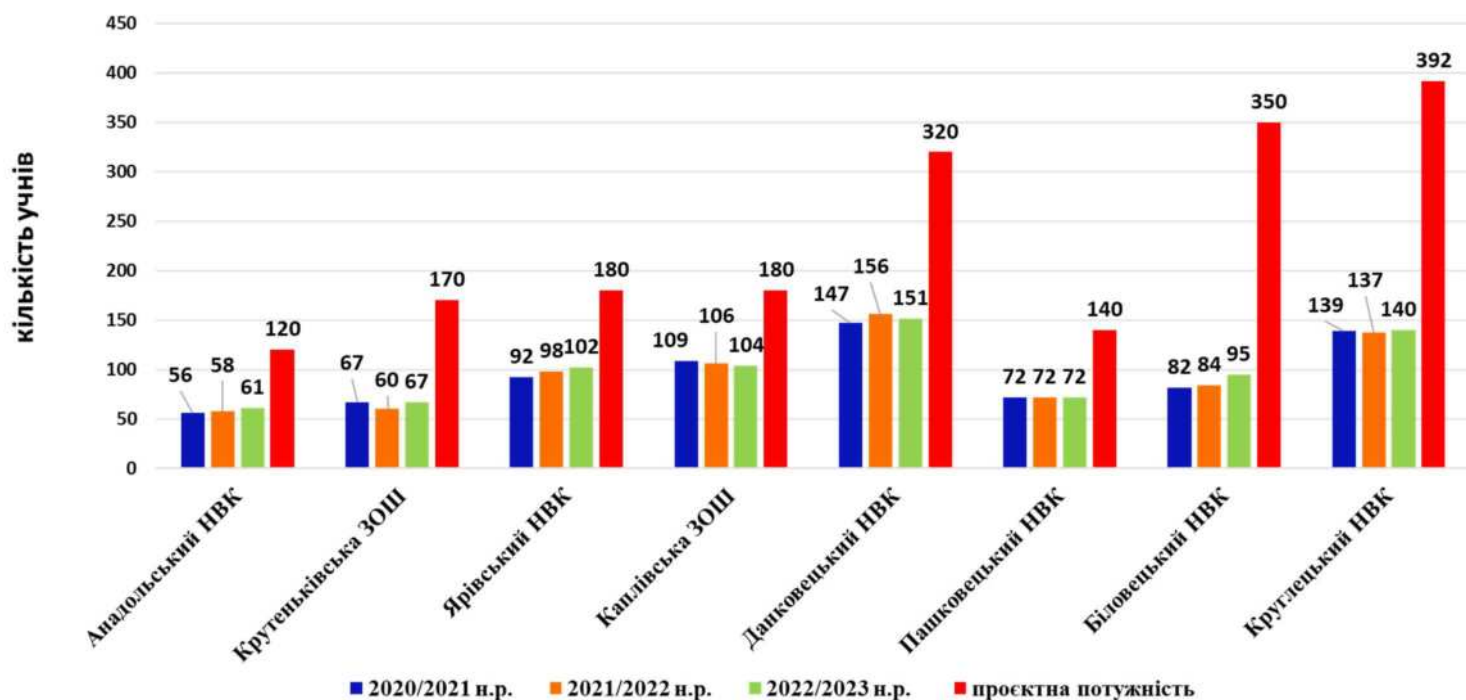

Рис. 4.1. Фактична наповнюваність закладів загальної середньої освіти в порівнянні з їхньою проектною потужністю (сільська місцевість)

Дещо краща ситуація склалася в міських закладах загальної середньої освіти. Протягом трьох останніх років спостерігаємо незначне варіювання чисельності здобувачів освіти *Хотинської ЗОШ I-III ст. №1* (заповнена на 78%): за проектної потужності у 275 у 2020/2021 н.р. в закладі здобували освіту 211 учнів, що на 9 більше, ніж у 2021/2022 н.р., та на 17 менше, ніж поточного навчального року (228 учнів). Фактична наповнюваність *Хотинського ліцею №5* становила близько 90% від проектної потужності закладу. Упродовж звітнього періоду майже вдвічі зросла кількість здобувачів освіти в *Хотинському ОЗЗСО* (заповнений на 75%): із 428 учнів у 2020/2021 н.р. до 815 у 2022/2023 н.р. Однією з можливих причин цього є те, що в закладі здобувають освіту не лише учні, які проживають на території, закріпленій за закладом, але й із навколишніх до Хотина сіл. Це свідчить про недоцільність наявного розподілу територій обслуговування. (Рис. 4.2.).

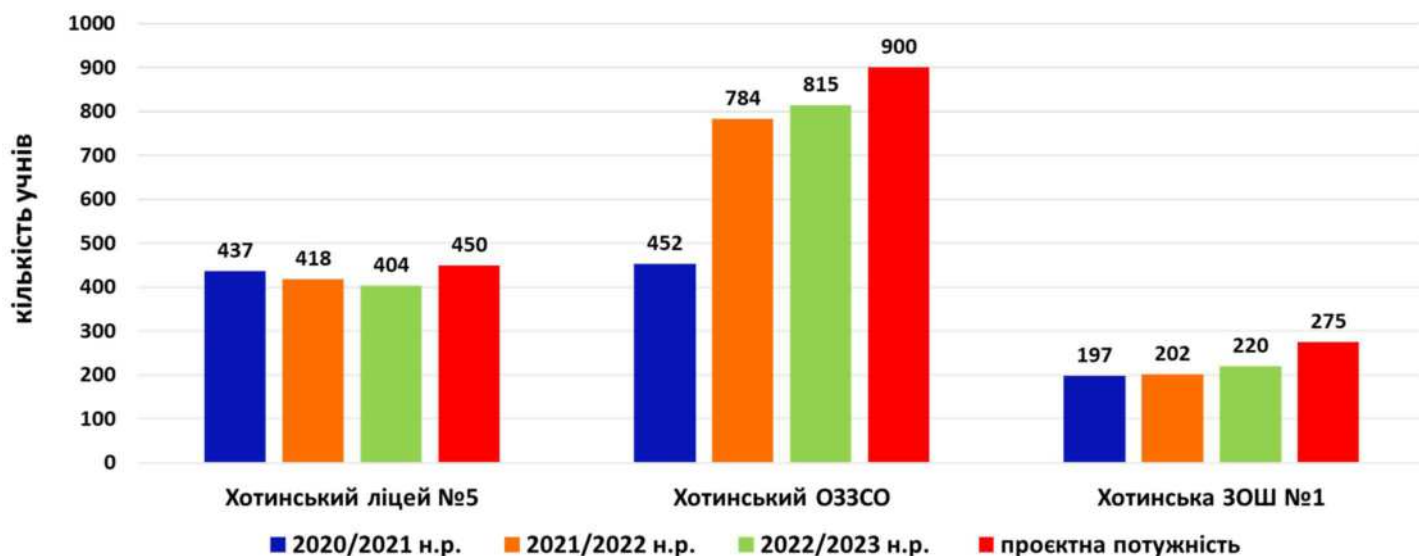

Рис. 4.2. Фактична наповнюваність закладів загальної середньої освіти в порівнянні з їхньою проектною потужністю (міська місцевість)

Однією з причин низької наповнюваності закладів вважаємо *малу наповнюваність класів*, яку спостерігаємо майже в усіх закладах громади. Так, у Крутенківській ЗОШ I – II ст. у 2020/2021 та 2021/2022 н.р. функціонувало 8 класів із кількістю учнів від 5 до 10 (загалом – 55 та 49 учнів відповідно), один клас (усього – 12 та 11 учнів) – від 11 до 15 учнів. Поточного навчального року кількість класів із 5-10-ма учнями зменшується до 7 (загалом – 45 учнів), із наповнюваністю від 11 до 15 – збільшується до 2 (усього – 22 учні). У Пашковецькому НВК упродовж трьох останніх років функціонувало 7 класів із наповнюваністю 5–10 учнів, у яких кількість учнів щороку зменшувалася на одного (від 49 до 47); класів з 11 - 15 учнями було два, загалом у них навчалася 23-25 учнів. В Анадольському НВК у 2020/2021 н.р. із 6 наявних класів три функціонували з наповнюваністю від 5 до 10 учнів (загалом – 21 учень), три – з кількістю 11-12 учнів (усього – 35 учнів). Минулого навчального року один клас налічував 12 школярів, класів із 5-10 учнями стало 6 (загалом – 46 учнів). Цьогоріч їхня кількість зменшилася до 4-х (учнів – 48), наповнюваність інших трьох класів становить від 11 до 15 (загалом – 34 учні). Кількість класів із 5-10-ма учнями в Біловецькому НВК варіювалася впродовж звітної періоду від 8 (загалом – 55 учнів) у 2020/2021 н.р. до 10 (усього – 72 учні) у 2021/2022 н.р., цьогоріч таких класів відкрили 9 (71 учень). Відтак, класів із наповнюваністю 11-15 учнів налічувалося два у 2020/2021 н.р. (27 учнів) та 2022/2023 н.р. (12 учнів), у 2021/2022 - один (12 учнів). У Яривському НВК упродовж звітної періоду функціонувало всього 9 класів. Із них класи з 5-10 учнями поступово зменшувалися з 4-х (30 учнів) у 2020/2021 н.р. до 3-х минулого (24 учні) й поточного (29 учнів) навчальних років. У 5-ти класах з 11-15-ма учнями у

2020/2021 н.р навчалоя 62 школярі, минулого – 74, поточного навчального року – 73 учні. У *Каплівській ЗОШ І-ІІ ст.* кількість класів із наповнюваністю 5-10 учнів поступово збільшувалася від трьох (26 учнів) у 2020/2021 н.р. до чотирьох (35 учнів) минулого навчального року, до 6 (54 учні) у 2022/2023 н.р. Натомість у класах з 11-15-ма учнями у 2020/2021 н.р. у 6-ти класах навчалоя 83 учні, у 2020/2022 н.р. у 5-ти класах – 71 учень, поточного року в 3-х класах – 50 школярів. *Круглицький НВК* минулого й поточного навчальних років відкрив 3 класи з наповнюваністю 5-10 учнів (27 та 24 учні відповідно), хоча у 2020/2021 н.р. їх налічувалоя 5 (загалом – 46 учнів). Спостерігаємо в закладі тенденцію до збільшення класів із 11-12-ма учнями: від 6-ти (93 учні) у 2020/2021 н.р. до 8-ми минулого й поточного навчальних років (110 та 116 учнів відповідно). У *Хотинській ЗОШ І – ІІІ ст. №1* упродовж звітного періоду були відсутні класи з 5-10-ма учнями, проте наявні з 11-12-ма. Зокрема, у 2021/2022 н.р. їх налічували 3 (загалом – 41 учень), що на два більше, ніж у 2020/2021 н.р. (14 учнів) та на один більше, ніж поточного року (24 учні). У *Данковецькому НВК* у 2020/2021 н.р. у двох класах із наповнюваністю 5-10 учнів навчалоя 17 учнів, що на 1 більше, ніж минулого навчального року (10 учнів), та на 2 менше, ніж цьогоріч (37 школярів). Класів із 11-15-ма учнями 2020/2021 н.р. налічувалоя 6 (81 учень), що на 2 менше, ніж 2021/2022 н.р. (109 учнів), та на 2 більше, ніж поточного (57 учнів). *Хотинський ліцей №5* цьогоріч відкрив 2 шості класи з наповненістю 11-15 учнів (загалом – 29 учнів) (Таблиці 3, 4, 5).

Таблиця 3. 2020/2021 н.р.

№ з/п	Заклад	К-ть класів (5-10 уч.)	К-ть учнів	К-ть класів (11-15 уч.)	К-ть учнів
1.	Крутеньківська ЗОШ І – ІІ ст.	8	55	1	12
2.	Пашковецький НВК	7	49	2	24
3.	Анадольський НВК	3	21	3	35
4.	Біловецький НВК	8	55	2	27
5.	Ярівський НВК	4	30	5	62
6.	Каплівська ЗОШ І-ІІ ст.	3	26	6	83
7.	Круглицький НВК	5	46	6	93
8.	Хотинська ЗОШ І – ІІІ ст. №1	0	0	1	14
9.	Данковецький НВК	2	17	6	81
10	Хотинський ліцей №5	0	0	0	0

Таблиця 4. 2021/2022 н.р.

№ з/п	Заклад	К-ть класів (5-10 уч.)	К-ть учнів	К-ть класів (11-15 уч.)	К-ть учнів
1.	Крутеньківська ЗОШ І – ІІ ст.	8	49	1	11

2.	Пашковецький НВК	7	48	2	23
3.	Анадольський НВК	6	46	1	12
4.	Біловецький НВК	10	72	1	12
5.	Ярівський НВК	3	24	5	74
6.	Каплівська ЗОШ I-II ст.	4	35	5	71
7.	Круглицький НВК	3	27	8	110
8.	Хотинська ЗОШ I – III ст. №1	0	0	3	41
9.	Данковецький НВК	1	10	8	109
10	Хотинський ліцей №5	0	0	0	0

Таблиця 5. 2022/2023 н.р.

№ з/п	Заклад	К-ть класів (5-10 уч.)	К-ть учнів	К-ть класів (11-15 уч.)	К-ть учнів
1.	Крутенківська ЗОШ I – II ст.	7	45	2	22
2.	Пашковецький НВК	7	47	2	25
3.	Анадольський НВК	4	48	3	34
4.	Біловецький НВК	9	71	2	12
5.	Ярівський НВК	3	29	5	73
6.	Каплівська ЗОШ I-II ст.	6	54	3	50
7.	Круглицький НВК	3	24	8	116
8.	Хотинська ЗОШ I – III ст. №1	0	0	2	24
9.	Данковецький НВК	4	37	4	57
10	Хотинський ліцей №5	0	0	2	29

Результати аналізу свідчать, що низька наповнюваність закладів та класів призводить до підвищення вартості навчання 1 учня, а це, у свою чергу, вимагає додаткового фінансування з місцевого бюджету. Із метою оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти, раціонального наповнення класів і збільшення фактичної наповнюваності закладів вважаємо за необхідне насамперед переглянути території обслуговування закладів освіти громади, а також розглянути можливість їх реорганізації. Зокрема, доцільно ліквідувати *Анадольський НВК* як заклад загальної середньої освіти (дошкільний підрозділ реорганізувати в заклад дошкільної освіти) і забезпечити навчання його учнів у *Хотинському ліцеї №5*, зважаючи, що наразі с.Анадоли належить до території обслуговування одночасно двох закладів і профільну освіту анадольські учніздобувають у ліцеї; крім того, згідно з наданою інформацією, частина учнів 5-9-х класів с.Анадоли здобуває базову освіту в хотинських ліцеях. Наявність цього річ однієї паралелі 5-9-х класів у *Хотинській ЗОШ I-III ст. №1* дає підстави стверджувати, що в перспективі заклад не відповідатиме вимогам ліцею, а отже, цілком можливо реорганізувати школу в гімназію, а для здобуття профільної освіти учні цього закладу зможуть скористатися послугами двох наявних у м.Хотин ліцеїв. Одна паралель 5-9-х класів (з малою наповненістю) у

Біловецькому НВК унеможливилює в подальшому реорганізувати заклад у ліцей, тому рекомендуємо гімназію з дошкільним підрозділом. З огляду на малу наповнюваність усіх наявних класів *Ярівського НВК*, доцільно ліквідувати його як заклад загальної середньої освіти (реорганізувавши в заклад дошкільної освіти), забезпечивши учням можливість продовжити навчання в майбутній *Біловецькій* гімназії, зважаючи на їх близьке розташування. Варто зауважити, що функціонування на території громади навчально-виховних комплексів станом на грудень 2022 року порушує норму Закону України «Про освіту» (стаття 9) щодо типів закладу, тому ліквідація й реорганізація зазначених закладів доцільна.

Щодо **формування мережі закладів профільної освіти**, то варто зазначити, що у 2022/2023 н.р. два класи на паралелі 10-11-х класів забезпечив *Хотинський ОЗЗСО* (у 10-х – 50 учнів, в 11-х – 45 учнів); два 10-х класи (34 учні) й один 11 (25 учнів) наявні у *Хотинському ліцеї №5*. Щодо закладів, які не змінили тип, але мають третій ступінь, то по одному 10, 11 класу на паралелі мають *Хотинська ЗОШ І – ІІІ ст. №1* (10 клас – 20 учнів, 11 – 12 учнів), *Данковецький НВК* (у 10-му – 10 учнів, в 11-му – 20 учнів), *Круглицький НВК* (10 клас – 20 учнів, 11 – 12 учнів), *Біловецький НВК* (10 клас – 10 учнів, 11 – 12 учнів).

З огляду на контингент учнів (дані станом на 05 вересня 2022 року) *Хотинський ліцей №5 та Хотинський ОЗЗСО* в перспективі зможуть відповідати вимогам ліцею, зокрема забезпечити по 2 паралелі 10 - 11-х класів. Зазначені заклади освіти забезпечують здобуття учнями **профільної середньої освіти**, проте наразі лише відповідно до філологічного профілю навчання. Цей факт, є не лише порушенням законодавства (*частина перша ст. 32 ЗУ «Про повну загальну середню освіту»*), зокрема в *Хотинському ліцеї №5*, але, вважаємо, спричинює необґрунтовану конкуренцію між хотинськими закладами щодо залучення учнів для здобуття профільної середньої освіти. Тому варто обміркувати можливість запровадження різних профілів навчання: суспільно-гуманітарного спрямування в одному, природничо-математичного – в іншому. Це, по-перше, дасть змогу уникнути необґрунтованої конкуренції, по-друге, залучивши відповідних фахівців, заклади зможуть стати конкурентоспроможними на рівні області.

Варто розглянути можливість утворення ще трьох ліцеїв у громаді, ліквідувавши при цьому заклади загальної середньої освіти з малою наповнюваністю. Зокрема, змінити тип *Хотинського ОЗЗСО* на ліцей, реорганізувати *Круглицький НВК та Данковецький НВК* у ліцеї, забезпечивши учням *Пашковецького НВК* можливість продовжити здобуття загальної середньої освіти в майбутньому *Круглицькому ліцеї*, учням *Каплівської ЗОШ І-ІІ ст. та Крутеньківської ЗОШ І-ІІ ст.* – у майбутньому *Данковецькому ліцеї*. При цьому дошкільний підрозділ *Пашковецького НВК* реорганізувати в заклад дошкільної освіти. Крім того, учням майбутньої *Біловецької гімназії*, зважаючи на близьке розташування, варто забезпечити здобуття профільної освіти в майбутньому *Круглицькому ліцеї*. Такий підхід до оптимізації мережі закладів загальної

середньої освіти дасть змогу зменшити витрати на одного учня, а за рахунок вивільнених коштів покращити матеріально-технічне забезпечення та освітнє середовище закладів, а відтак, підвищити якість надання освітніх послуг.

Про необхідність таких заходів свідчить і вивчення питання щодо **розрахункової наповнюваності класів**. Так, відповідно до інформаційної довідки щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2020 рік Хотинської ТГ розрахункова наповнюваність класів становить 20,5, фактична наповнюваність – 20,8. Обсяг освітньої субвенції на 1580 учнів становив 28703 тис. грн., обсяг субвенції на одного учня на рік – 18167 грн, на місяць – 1513,9 грн.

Найменші середні витрати у 2020 році на одного учня були в Хотинському ОЗССО (22248,67 грн в рік, 1854 грн в місяць) та Хотинському ліцеї №5 (22620,44 в рік, 1885 грн в місяць). Найбільші середні витрати на одного учня були в Анадольському НВК (46729,92 грн в рік, 3894,2 грн в місяць) та Данковецькому НВК (35105,45 грн в рік, 2925,5 грн в місяць).

Інформаційна довідка щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2021 рік Хотинської ТГ свідчить, що розрахункова наповнюваність класів становить 18, фактична наповнюваність – 16,37. Обсяг освітньої субвенції на 2245 учнів становив 51514,4 тис. грн., обсяг субвенції на одного учня – 23480 грн, на місяць – 1956,7 грн. (Біловецький НВК, Каплівська ЗОШ, Круглицький НВК, Крутенківська ЗОШ, Пашковецький НВК, Ярівський НВК ще не входили до складу закладів освіти Хотинської територіальної громади).

Найменші середні витрати у 2021 році на одного учня були в Хотинському ОЗССО (28195,9 грн в рік, 2349,6 грн в місяць) та Хотинському ліцеї №5 (30442,2 грн в рік, 2536,9 грн в місяць). Найбільші середні витрати на одного учня були в Біловецькому НВК (56326,14 грн в рік, 4693,8 грн в місяць) та Крутенківській ЗОШ І-ІІ ст. (51979,47 грн в рік, 4331,6 грн в місяць). Вагомими були затрати й в Анадольському НВК (43691,2 грн в рік, 3640,9 грн в місяць), Пашковецькому НВК (42615,4 грн в рік, 3551,3 грн в місяць) Круглицькому НВК (40654,9 грн в рік, 3387,9 грн в місяць) та Данковецькому НВК (36848,5 грн в рік, 3070,7 грн в місяць).

Відповідно до інформаційної довідки щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2022 рік Хотинської ТГ розрахункова наповнюваність класів – 18,5, фактична наповнюваність – 16,35. Обсяг освітньої субвенції на 2175 учнів становив 52704,9 тис. грн., обсяг субвенції на одного учня – 24232 грн, на місяць – 2019 грн.

Найменші середні витрати у 2022 році на одного учня були в Хотинському ОЗССО без філії (27307,5 грн в рік, 2275,6 грн в місяць) та Хотинському ліцеї №5 (30696,26 грн в рік, 2558 грн в місяць). Найбільші середні витрати на одного учня були в Біловецькому НВК (47041,2 грн в рік, 3920 грн в місяць), Анадольському НВК (41658,6 грн в рік, 3471,5 грн в місяць), Крутенківській ЗОШ І-ІІ ст. (39868,75 грн в рік, 3322,4 грн в місяць) та Пашковецькому НВК (39741,4 грн в

рік, 3311,8 грн в місяць). Вагомими були затрати й у *Круглицькому НВК* (38070,4 грн в рік, 3172,5 грн в місяць) та *Данковецькому НВК* (37294,3 грн в рік, 3107,9 грн в місяць).

Здійснений аналіз свідчить про наявність взаємозалежності між середньою наповнюваністю класів та середньою вартістю утримання одного учня. (Таблиця 6).

Таблиця 6.

Заклад	Період					
	2020		2021		2022	
	рік (у грн)	місяць (у грн)	рік (у грн)	місяць (у грн)	рік (у грн)	місяць (у грн)
Загальна сума субвенції на учня	18167	1513,9	23480	1956,7	24232	2019
Хотинський ОЗССО	22248,67	1854	28195,9	2349,6	27307,5	2275,6
Хотинський ліцеї №5	22620,44	1885	30442,2	2536,9	30696,26	2558
Анадольський НВК	46729,92	3894,2	43691,2	3640,9	41658,6	3471,5
Данковецький НВК	35105,45	2925,5	36848,5	3070,7	37294,3	3107,9
Біловецький НВК	Не був у складі Хотинської ТГ		56326,14	4693,8	47041,2	3920
Крутеньківська ЗОШ	Не була у складі Хотинської ТГ		51979,47	4331,6	39868,75	3322,4
Пашковецький НВК	Не був у складі Хотинської ТГ		42615,4	3551,3	39741,4	3311,8
Круглицький НВК	Не був у складі Хотинської ТГ		40654,9	3387,9	38070,4	3172,5

Аналіз витрат свідчить, що впродовж трьох останніх років здійснювалося коригування розрахункової наповнюваності класів, проте через низьку фактичну їх наповнюваність зросла вартість середніх витрат на 1 учня на рік, що призвело до необхідності додаткового фінансування з місцевого бюджету.

Із метою організації ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку й раціонального *розподілу території обслуговування* між закладами освіти Хотинської міської територіальної громади на двадцятій сесії VIII-ого скликання ухвалено рішення від 24.02.2022 № 363/20/22 «Про ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку, які проживають на території Хотинської міської територіальної громади», пунктом третім якого закріплено території обслуговування за закладами дошкільної та загальної середньої освіти. Рішення оприлюднено на офіційному сайті Хотинської міської ради, проте відповідну інформацію (на виконання статті 30 Закону України «Про освіту») висвітлили на власних вебсайтах лише 4 (36%) заклади загальної середньої освіти, причому у двох із них дані не актуальні.

Також пунктом п'ятим розпорядження Хотинського міського голови від 03 серпня 2021 року № 376-р «Про ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку» передбачено, що відділ освіти, культури, молоді та спорту Хотинської міської ради, керівники закладів дошкільної, загальної середньої освіти мають ужити заходів щодо реалізації прав дітей дошкільного, шкільного віку, які постійно проживають на закріпленій території обслуговування, щодо здобуття ними загальної середньої освіти.

Варто зауважити, що кожна дитина, відповідно до статті 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту», має право «на здобуття початкової та/або базової середньої освіти в найбільш доступному та наближеному до місця проживання закладі освіти». Під час аналізу виявлено приналежність с.Анадоли до території обслуговування одночасно двох закладів освіти: це нівелює норму Закону (пункт перший статті 13 Закону України «Про освіту») про територіальну доступність повної загальної середньої освіти. Також недоцільним є розподіл території обслуговування закладів дошкільної освіти міста Хотина.

Варто зазначити, що орган місцевого самоврядування не здійснював щороку аналіз результатів розподілу й закріплення території обслуговування. Засновнику необхідно переглянути закріплені території обслуговування, урахувавши демографічну ситуацію регіону, проектну потужність закладів та можливість організації перевезень шкільним автобусом відповідно до чинного законодавства.

Із метою аналізу питання щодо *охоплення дітей навчанням* для здобуття повної загальної середньої освіти використано надані відділом освіти, культури, молоді та спорту дані, зокрема згенеровані в інформаційній системі управління освітою (ІСУО). З огляду на це, викликає сумніви інформація про відсутність дітей шкільного віку, які не навчаються для здобуття повної загальної середньої освіти, оскільки в ІСУО наявні дані лише про школярів територіальної громади, а Реєстр дітей дошкільного, шкільного віку та учнів на території Хотинської громади не містить усієї необхідної інформації.

Зазначимо, що 20 сесія VIII скликання Хотинської міської ради рішенням від 24.02.2022 р. №363/20/22 «Про ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку, які проживають на території Хотинської міської територіальної громади, визначила відділ освіти, культури, молоді та спорту Хотинської міської ради уповноваженим органом, відповідальним за організацію ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку, які проживають на території Хотинської міської територіальної громади. Цим документом передбачено, що відділ освіти, культури, молоді та спорту має забезпечувати створення та оновлення Реєстру даних дітей дошкільного та шкільного віку, здійснювати обробку даних про здобувачів освіти, звіряти їх з даними Реєстру та вносити до нього відповідні зміни й доповнення (у разі потреби) протягом 10 робочих днів із дня отримання даних; надавати Хотинському відділенню поліції №2 Дністровського районного

відділу поліції ГУНП у Чернівецькій області та Службі у справах дітей Хотинської міської ради (якщо місце здобуття загальної середньої освіти дитини не встановлено) наявні в Реєстрі дані про дитину для провадження діяльності, пов'язаної із захистом права дитини на здобуття загальної середньої освіти; здійснювати координацію роботи щодо обліку дітей дошкільного і шкільного віку та вести постійний контроль за веденням закладами освіти обліку їхніх здобувачів освіти. Також уповноважений орган відповідно до рішення сесії до 01.03.2022 року мав розробити зразки документів для ведення Реєстру дітей дошкільного та шкільного віку, які проживають на території Хотинської громади, та затвердити відповідним розпорядженням голови міської ради. Проте в розпорядженні хотинського міського голови від 03.08.2021 р. № 376-р «Про ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку» не визначено відповідального виконавця за оновлення даних Реєстру. Керівники закладів освіти не подають актуальну інформацію про здобувачів освіти та вихованців, також жодної інформації не надходить від старостатів старостинських округів Хотинської територіальної громади.

З огляду на вищенаведену інформацію, можна стверджувати, що механізм постійного оновлення Реєстру не налагоджений. Тож відділу освіти, культури, молоді і спорту необхідно додатково переглянути механізм обліку та постійного оновлення Реєстру даних дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці, із дотриманням Закону України «Про захист персональних даних», а голові територіальної громади – узяти на контроль це питання.

Згідно з наданою інформацією, **кількість класів початкової школи** в закладах громади цілком відповідає кількості дітей, які проживають на території обслуговування ЗЗСО. Загалом за останні три роки спостерігаємо поступове зменшення чисельності учнів 1-4 класів у середньому на 24%: станом на 5 вересня 2020 року їхня кількість – 829, у 2021 році початкову освіту здобували 834 учні, 2022 року – 629 учнів. З огляду на зменшення кількості учнів 1-4 класів у поточному навчальному році, перших – третіх класів відкрито майже вдвічі менше порівняно з попередніми роками, четвертих класів минулого навчального року функціонувало на один більше, ніж у 2020/2021, проте на 6 менше, ніж у поточному (Таблиця 7).

Таблиця 7.

	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
	К-ть класів/кількість учнів			
2020/2021	14 кл. /183 уч.	13 кл./218 уч.	14 кл./212 уч.	13 кл./216 уч.
2021/2022	13 кл./211 уч.	13 кл./205 уч.	13 кл./203 уч.	14 кл./215 уч.
2022/2023	8 кл./157 уч.	7 кл./142 уч.	8 кл./168 уч.	8 кл./162 уч.

Зменшення кількості класів початкової школи зумовлене насамперед демографічною ситуацією, зокрема виїздом хотинчан за межі громади та України. З огляду на це, вважаємо за доцільне здійснити моніторинг кількості дітей 3-5 років, які проживають на території громади, щоб ужити належних заходів для оптимального залучення потенційних учнів до навчання в ЗЗСО громади.

У 3-ох закладах загальної середньої освіти громади **функціонують групи подовженого дня**. Упродовж звітнього періоду їх загальна кількість не змінювалася, кількість учнів варіювалася не значно. Так, у Хотинському опорному ліцеї №5 відкривали 2 ГПД на 60 учнів; цього року функціонує 3 групи на 91 учня. У Хотинській ЗОШ I – III ст. №1 цього року наявна одна група на 30 учнів, хоча попередніми роками було дві на 60 школярів. У Хотинському ОЗЗСО впродовж звітнього періоду функціонує 13 груп, у яких минулого року перебувало 336 дітей, цього року – 346. 8 груп із 13 є інклюзивними, у них перебувають 8 учнів з особливими освітніми потребами, із якими працюють асистенти вчителів.

Позитивним є те, що в усіх міських закладах освіти організовано групи подовженого дня, зокрема інклюзивні в Хотинському ОЗЗСО.

У Хотинській громаді за період 2020 – 2022 рр. в усіх закладах загальної середньої освіти відсутні **класи-комплекти** й наявні класи з наповненістю, що **не перевищує встановлений норматив**.

Згідно зі статтею 56 Закону України «Про освіту» органи місцевого самоврядування **забезпечують пільговий проїзд учнів** та педагогічних працівників до місця навчання й додому у визначених ними порядку та розмірах за рахунок видатків відповідних місцевих бюджетів. Натомість у громаді відсутній порядок підвезення учнів та педагогічних працівників. Залишається незрозумілим, яким чином урегульовано використання шкільних автобусів.

За даними статистичної звітності (форма № Д-4 «Відомості про матеріальну базу денних закладів загальної середньої освіти та використання сучасних інформаційних технологій»), у 2020/2021 навчальному році організовано підвезення 251 здобувача освіти, із них 251 (100%) шкільними автобусами; у 2021/2022 навчальному році – 276 учнів, із них шкільним автобусом – 189 учнів (69%), іншим транспортом – 87 учнів (31%); у 2022/2023 навчальному році – 272 учні, із них шкільним автобусом – 195 учнів (72%), іншим транспортом – 77 учнів (28%).

Через відсутність документів не вдалося з'ясувати питання щодо узгодження маршрутів та розкладів руху з відповідними підрозділами Національної поліції та замовником; наявності необхідного водійського стажу у водіїв транспортних засобів; призначення відповідальних за супровід дітей під час поїздки.

Аналіз свідчить, що підвезення школярів здійснюється 4-ма транспортними засобами (БАЗ АО 7913 Ш, БАЗ АО 7921, ГАЗ 32213, ГАЗ 32213) загальною

протяжністю маршрутів 79 км: Хотин – Атаки (протяжність маршруту – 12 км); Каплівка – Данківці – Ворничани (21 км); Анадоли – Хотин (12 км); Білівці – Ярівка – Круглик – Пашківці (34 км).

Кількість дітей, підвезення яких здійснюють 4 автобуси до шести закладів загальної середньої освіти (*Біловецького, Данковецького, Круглицького НВК, Хотинського ОЗЗСО, Хотинського ліцею №5, Хотинської ЗОШ I-III ст. №1*) перевищує кількість місць для сидіння, визначених технічною характеристикою, що є порушенням вимог пункту 64 розділу II Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 р. №176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту». Зокрема, за наданою інформацією, станом на початок 2022/2023 навчального року (лист відділу освіти, культури, молоді та спорту Хотинської міської ради від 14.09.2022 №02-02-336) підвезення 52-ох учнів (БАЗ АО 7913 Ш; кількість місць – 25) організовано за маршрутом Хотин – Атаки, 55-ох учнів (БАЗ АО 7921; кількість місць – 31) – за маршрутом Каплівка – Данківці – Ворничани, 22-ох учні (ГАЗ 32213; кількість місць – 12) – за маршрутом Анадоли – Хотин, 66-ох учнів (ГАЗ 32213; кількість місць – 12) – за маршрутом Білівці – Ярівка – Круглик – Пашківці.

За словами працівників відділу освіти, культури, молоді та спорту Хотинської міської ради, кожен із шкільних автобусів здійснює по два рейси. Документів, які підтверджують інформацію, не надано. Але незважаючи на таку можливість, є підстави стверджувати, що в транспорті за двома маршрутами (Хотин – Атаки та Білівці – Ярівка – Круглик – Пашківці) відсутня необхідна для перевезення кількість місць.

Результати аналізу свідчать, що перевезення дітей шкільними автобусами здійснюється з порушенням Порядку розроблення та затвердження паспорта автобусного маршруту, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 07.05.2010 № 278.

5. Мережа закладів позашкільної освіти

У підпорядкуванні відділу освіти, культури, молоді та спорту Хотинської міської ради перебувають чотири заклади позашкільної освіти, зокрема 1 у сфері освіти – Хотинський будинок дітей та учнівської молоді Хотинської міської ради (скорочена назва – Будинок школяра). Упродовж трьох останніх років у позашкільній освіті змін не відбувалось. Загалом проектна потужність Будинку школяра становить 1215 осіб. У 2020 році організовано роботу 49 гуртків для 717 вихованців, у 2021 р. – 46 гуртків для 707 дітей, у 2022 р. – 41 гурток для 608 здобувачів освіти. Гуртки функціонують за такими напрямками: художньо-

естетичний, науково-технічний, туристсько-краєзнавчий, еколого-натуралістичний, військово-патріотичний та оздоровчий. Крім того, керівники гуртків Будинку школяра працюють на підставі угод про співпрацю в закладах загальної середньої освіти.

На території громади функціонує ще 3 заклади позашкільної освіти: Комунальний заклад «Хотинська дитячо-юнацька спортивна школа» Хотинської міської ради, який задовольняє потреби населення в гуртках спортивного напрямку; Хотинська музична школа Хотинської міської ради та Хотинська художня школа Хотинської міської ради, які забезпечують розвиток творчих здібностей дітей у сфері культури та мистецтва.

Загалом протягом трьох останніх років спостерігаємо стабільність в охопленні дітей позашкільною освітою: загальний відсоток здобувачів освіти, які здобувають позашкільну освіту в Хотинській громаді, у 2020 році становив 53%, у 2021 та 2022 роках – 28%. Зниження відсоткових показників за останні 2 роки зумовлено реформою децентралізації, оскільки новостворені громади заснували свої заклади позашкільної освіти та залучили дітей, які проживають на відповідній території.

Варто відзначити роботу засновника щодо утримання мережі закладів позашкільної освіти, яка представлена гуртками різних напрямків.

Рекомендації

Ураховуючи зазначене у Висновках, управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області рекомендує:

1. Розробити план заходів на усунення виявлених фактів недотримання вимог законодавства з питань освіти, причин їх виникнення та до 01 вересня 2023 року поінформувати управління Державної служби якості освіти у Чернівецькій області про стан його виконання.

2. Здійснити передбачене Стратегією сталого розвитку Хотинської територіальної громади на 2021 – 2027 роки звітування щодо її реалізації, зокрема в частині освітніх завдань.

3. Розробити План заходів на виконання Стратегії сталого розвитку Хотинської територіальної громади на 2021 – 2027 роки та вносити зміни за потреби.

4. Розробити Стратегію розвитку мережі закладів освіти Хотинської територіальної громади, зазначивши конкретні заходи й терміни їх виконання, та внести відповідні зміни до Стратегії сталого розвитку Хотинської територіальної громади на 2021 – 2027 роки.

5. Розглянути Стратегію розвитку мережі закладів освіти Хотинської територіальної громади на сесії Хотинської міської ради та за потреби щорічно корегувати її.

6. Розробити, уникаючи дублювання функцій, посадові інструкції працівників відділу з урахуванням Методичних рекомендацій щодо роботи з посадовими інструкціями посадових осіб місцевого самоврядування, затверджених наказом Національного агентства з питань державної служби від 18.07.2022 р. №58-22.

7. При веденні ділової документації з питань формування мережі закладів освіти дотримуватися положень власної Інструкції з ведення ділової документації.

8. Під час оптимізації мережі закладів освіти враховувати вимоги статті 9 Закону України «Про освіту» щодо типу закладу.

9. Оновити закріплену за закладами освіти громади територію обслуговування, урахувавши необхідність забезпечення права кожної дитини, яка проживає на цій території, на здобуття дошкільної, початкової та/або базової середньої освіти в найбільш доступному та наближеному до місця проживання дитини закладі.

10. Здійснити чіткий розподіл територій обслуговування між закладами дошкільної та загальної середньої освіти в м. Хотин.

11. Забезпечити ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів через виконання:

11.1. постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. №684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів».

11.2. рішення двадцятої сесії VIII скликання Хотинської міської ради від 24.02.2022 № 363/20/22 «Про ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку, які проживають на території Хотинської міської територіальної громади».

11.3. розпорядження Хотинського міського голови від 03 серпня 2021 року № 376-р «Про ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку».

12. Моніторити демографічну ситуацію в громаді з метою прогнозування спроможної мережі закладів освіти.

13. Модернізувати відповідно до потреб громади наявну мережу закладів освіти, здійснивши комплексний її аналіз та витрати на утримання.

14. Розглянути можливість оптимізації мережі закладів освіти задля ефективного використання бюджетних коштів, зокрема шляхом реорганізації:

14.1. Хотинського ОЗЗСО в Хотинський ліцей;

14.2. Хотинської ЗОШ I-III ст. №1 у Хотинську гімназію;

14.3. Біловецького НВК у Біловецьку гімназію з дошкільним підрозділом;

14.4. Круглицького НВК у Круглицький ліцей, відокремивши заклад дошкільної освіти;

14.5. Данковецького НВК у Данковецький ліцей, відокремивши заклад дошкільної освіти

15. Вивчити питання про доцільність утримання Ярівського НВК, Пашківецького НВК, Каплівської ЗОШ I-II ст., Крутеньківської ЗОШ I-II ст., Анадольського НВК, ЗДО с.Ворничани.

16. Привести до 2027 року заклади освіти, що забезпечують надання освітніх послуг на рівні

16.1. профільної освіти, у відповідність до вимог частини першої статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Положення про ліцей, затвердженого постановою КМУ від 11.10.2021 №1062.

16.2. початкової та базової освіти, у відповідність до вимог статті 9 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про освіту».

17. Дотримуватися вимог частини другої статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» під час оптимізації мережі закладів освіти громади.

18. Забезпечити здобувачам освіти ліквідованих закладів можливість продовжити здобуття загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти в інших закладах, наближених до місця проживання дітей, відповідно до частини 2 статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту», розробивши конкретний план заходів.

19. Забезпечити утримання та розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти громади на рівні, достатньому для виконання вимог стандартів освіти та ліцензійних умов шляхом зменшення вартості середніх витрат на 1 учня.

20. Організувати перевезення здобувачів освіти та педагогів відповідно до Порядку розроблення та затвердження паспорта автобусного маршруту.

21. Підготувати та затвердити рішенням сесії паспорти маршрутів перевезення відповідно до Порядку розроблення та затвердження паспорта автобусного маршруту, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 07.05.2010 № 278.

22. Розробити та затвердити рішенням виконавчого комітету Хотинської міської ради Положення про порядок використання шкільних автобусів.

23. Забезпечити заклади освіти відповідними фахівцями (практичними психологами, логопедами, реабілітологами та дефектологами).

24. Забезпечити 4 заклади загальної середньої освіти (*Анадольський НВК, Хотинський ліцей №5, Данковецький НВК, Каплівська ЗОШ I-II ст.*) та 2 заклади дошкільної освіти (*ЗДО «Сонечко», ЗДО в с.Крутеньки*) ресурсними кімнатами та укомплектувати їх, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти» від 23.04.2018 №414 та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання

державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» від 14.02.2017 р. №88.

02.03.2023 року

Підписи голови комісії та/або членів комісії та/або посадових осіб, відповідальних за здійснення аналізу:

Начальник відділу моніторингу,
позапланового контролю закладів
освіти та роботи з експертами
управління Державної служби
якості освіти у Чернівецькій
області

(посада)

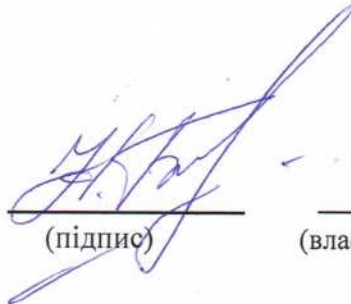
(підпис)

Мар'яна УНГУРЯН

(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Начальник відділу взаємодії з
органами місцевого
самоврядування та організаційно-
інформаційного забезпечення
управління Державної служби
якості освіти у Чернівецькій
області

(посада)

(підпис)

Надія БІЛОУС

(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Головний спеціаліст відділу
моніторингу, позапланового
контролю закладів освіти та роботи
з експертами управління Державної
служби якості освіти у
Чернівецькій області

(посада)

(підпис)

Христина ФЕШТРИГА

(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)